

Kennislacunes

Bij de ontwikkeling van de handreiking is systematisch naar literatuur gezocht om de uitgangsvragen te beantwoorden en zo bij te dragen aan het oplossen van de knelpunten. Echter, voor een deel van knelpunten is geen of slechts weinig literatuur gevonden. Over de onderwerpen van deze knelpunten is dus in de literatuur sprake van een kennislacune.

Belangrijkste kennislacunes

Hieronder worden de belangrijkste kennislacunes genoemd.

*Kennislacunes m.b.t. **Ondersteunen van beslisvaardigheid:***

- Nauwelijks onderzoek naar de signalen die aanwijzing kunnen zijn voor de noodzaak van beslisvaardigheidsondersteuning.
- Versnipperde literatuur. Er is over het ondersteunen van beslisvaardigheid wel literatuur gevonden, maar deze literatuur was erg versnipperd. Zo ging het in het ene artikel bijvoorbeeld over de randvoorwaarden voor het ondersteunen van beslisvaardigheid en in het andere over de rol van naasten hierbij. Er is geen literatuur waarin alle stappen en elementen van het ondersteunen van beslisvaardigheid samenkomen.
- Er worden in de literatuur wel (gedeeltelijke) stappenplannen beschreven voor het ondersteunen van beslisvaardigheid, maar er is niet wetenschappelijk onderzocht of ze ook effectief zijn, of ze bijvoorbeeld leiden tot betere beslissingen, of een hogere kwaliteit van leven.
- Beslisvaardigheidsondersteuning bij mensen met een niet-westerse culturele achtergrond, laaggeletterdheid en beperkte gezondheidsvaardigheden

*Kennislacunes m.b.t. **Expliciet beoordelen van wilsbekwaamheid:***

- Bestaande instrumenten voor het beoordelen van wilsbekwaamheid zijn soms wel aardig onderzocht, maar blijken vooral te bestaan uit metingen of analyses van de cognitieve vaardigheden. Andere literatuur laat zien dat dit een te beperkte manier is om wilsbekwaamheid te kunnen beoordelen.
- Beoordelingsmethoden die breder kijken en waar bijvoorbeeld ook zaken als emoties en uitvoeringsvaardigheid meegenomen worden, zijn wel beschreven in de literatuur, maar er is nog geen onderzoek dat over de ervaringen met dergelijke geïntegreerde methoden rapporteert.

Kennislacunes in meer detail per uitgangsvraag

Bovenstaande kennislacunes zijn een samenvatting van meer gedetailleerde kennislacunes die per uitgangsvraag zijn geformuleerd. Hieronder volgt een overzicht van deze meer gedetailleerde kennislacunes per uitgangsvraag.

Kennislacunes bij module – ‘Wanneer wilsbekwaamheidsbeoordeling beoordelen?’:

- Wetenschappelijke literatuur over het wel of geen expliciete wilsbekwaamheidsbeoordeling ter zake overwegen en uitvoeren en het doen van een herbeoordeling.
- Wetenschappelijke literatuur over situaties waarin een expliciete wilsbekwaamheidsbeoordeling ter zake kan zijn aangewezen.
- Wetenschappelijke literatuur over wanneer (op basis van welke omstandigheden) een heroverweging van een eerdere wilsbekwaamheidsbeoordeling ter zake gewenst is.

Kennislacunes bij module – ‘Ondersteunen van beslisvaardigheid’:

- Signalen die erop wijzen dat ondersteuning bij beslisvaardigheid nodig is
- Kennis en informatie die nodig is om de beslisvaardigheid optimaal te kunnen ondersteunen en wie deze kennis en informatie verzamelt
- Beslisvaardigheidsondersteuning bij mensen met een niet-westerse culturele achtergrond, laaggeletterdheid en beperkte gezondheidsvaardigheden
- Ondersteuningsstrategieën die geschikt zijn voor mensen met dementie
- Effectiviteit van manieren van Beslisvaardigheidsondersteuning
- De effecten van beslisvaardigheidsondersteuning op de kwaliteit van het besluit en op de kwaliteit van leven van de cliënt/patiënt/naaste(n)
- Hoe te handelen bij mensen die nauwelijks beslisvaardig zijn en waarbij ondersteuning geen zin lijkt te hebben.

Kennislacunes bij module – ‘Beoordelen en vastleggen wilsbekwaamheid’:

- Validiteit van de verschillende beslisvaardigheidsinstrumenten
- Bruikbaarheid van de beslisvaardigheidsinstrumenten bij laaggeletterden, beperkte gezondheidsvaardigheden en ander (niet-westerse) culturele achtergrond en het effect van religie en normen en waarden op de uitkomst
- Mogelijke impact van het uitvoeren van een beoordeling op de beoordelaar
- Ondersteuning van mensen met een andere (niet-westerse) tijdens een beoordeling
- Door patiënt, naaste, ondersteuner en beoordelaar gewenste en beschikbare materiele zaken (bv communicatie hulpmiddelen, tools, schriftelijke informatie)
- Door patiënt, naaste, ondersteuner en beoordelaar gewenste menselijke ondersteuning (wie aanwezig bij gesprek)
- Hoe de wilsbekwaamheidsbeoordeling ter zake en de gevolgde werkwijze wordt gerapporteerd en wat er precies wordt vastgelegd.
- Waar de wilsbekwaamheidsbeoordeling ter zake en de gevolgde werkwijze wordt vastgelegd.
- Voor wie de wilsbekwaamheidsbeoordeling ter zake en de gevolgde werkwijze toegankelijk is.
- Door wie de uitkomst van de wilsbekwaamheidsbeoordeling ter zake met de cliënt en vertegenwoordiger besproken wordt.
- Zaken die aan bod dienen te komen bij de bespreking van de uitkomst van de wilsbekwaamheidsbeoordeling ter zake met de cliënt en vertegenwoordiger.
- De criteria die er zijn om de wilsbekwaamheidsbeoordeling ter zake te heroverwegen.
- De mogelijkheden om tegen het besluit in beroep te gaan.
- De gevolgen van een wilsbekwaamheidsoordeel op het te nemen besluit.
- Wat er verandert na de beoordeling met betrekking tot het te nemen besluit.

- Over de situaties waarin het niet wenselijk is een cliënt bij beslissingen te betrekken en wat dit voor de betrokkenen betekent.